

[Alfred Bøgh.]

uoverskuelig. Det flertal, som udvalgets drøftelser med partierne har konstateret er tilstede, må tage ansvaret derfor. Jeg forstår, at den højtærede finansminister og den højtærede statsminister føler det foreløbige resultat som en stor sejr — fremtiden alene vil vise, om ikke det bliver en Pyrrhussejr.

Ole Bjørn Kraft: Den behandlingsform, der har været anvendt i forbindelse med disse lovforslag, opfordrer ikke til gentagelse. Jeg er slet ikke blind for de vanskeligheder, som møder en regering i en sådan situation — og da i første række en mindretalsregering — men de erfaringer, vi her har gjort, må man drage lære af for fremtiden. Disse erfaringer må anspre os til at finde udveje for at undgå en gentagelse — og sådanne udveje kan naturligvis findes og bør findes.

Når jeg taler om behandlingsformen, og at den ikke bør gentages, tænker jeg særlig på de vilkår, som man under vore drøftelser har givet det danske erhvervsliv. Dette erhvervsliv har med kortest muligt varsel udført et overmåde stort arbejde for at være rådgivende for tinget. Ikke blot har et meget stort antal deputationer haft foretræde, men et stort materiale har tillige været stillet til vor rådighed. Men er det for meget sagt, at i det store og hele har dette materiale, dette fremmøde, disse indsigelser, disse argumenter været næsten uden indflydelse på lovforslagenes udformning? Og det er dog ikke betydningsløse indvendinger, der er blevet rejst, eller betydningsløse forslag, der er blevet stillet.

Jeg tænker til eksempel på, at hele manufakturbranchen, grossister som detaillister, i enighed — skønt man meget vel kunne have tænkt sig, at de havde forskellige meninger herom — henstillede, at afgiften flyttedes fra engrosledet til detaileddet; og de fik jo tilslutning fra et meget stort antal deputationer fra andre brancher. De var ikke uden gode saglige argumenter for deres synspunkter, bl. a. det ikke uvæ-

sentlige, at omsætningsafgiften i engrosledet forhøjer tidspunktet for de forbrugsbegrænsende afgifters virkning og pålægger handelen betydelige ekstraordinære finansielle byrder. Jeg tager ikke stilling til, om den ene eller den anden fremgangsmåde kunne have været anvendt eller er den rigtige, da vi jo ikke deltager i denne beslutning; men jeg nævner det, fordi dette vigtige spørgsmål jo ikke har kunnet nå at blive virkelig gennemdrøftet under forhandlingerne.

Lad mig nævne en anden side af erhvervslivets henvendelser. Den store ængstelse for lovforslagenes skadelige virkning for forskellige brancher, for deres produktion, deres eksport og deres beskæftigelse, har heller ikke øvet nogen nævneværdig indflydelse. Jeg kan nævne en branche som radiobranschen, hvor mange mindre virksomheder allerede er tungt belastet, pelsbranchen, konsum-isvirksomhederne og måske ikke mindst tændstikfabrikationen. Det er ingen hemmelighed, at navnlig den henvendelse fra tændstikfabrikkerne gjorde et betydeligt indtryk på udvalgets medlemmer, men den er alligevel forblevet ganske virkningsløs.

Om forholdet ville have været et andet, hvis vi havde haft længere tid til at drøfte disse spørgsmål, er det vel vanskeligt at have nogen mening om. Men det, jeg gerne vil understrege, er, at trygheden overfor arbejdet herinde kommer til at lide under, at der nu kan komme til at bestå en tvivl, som det ikke vil være let at tilbagevise, om, at hvis der havde været mere tid, hvis forhandlingerne havde været grundigere, kunne der på en række betydningsfulde og afgørende områder være kommet andre resultater. Vi skal være meget forsigtige på disse områder, og hensigten med de bemærkninger, jeg her har gjort, er derfor at henstille både til regeringen og til tinget, at man finder en udvej til at undgå en gentagelse af det, der her er sket.

Det konservative folkeparti deltager lige så lidt som venstre i indstillingen — hverken om forslagene eller om ændringerne. Den